

University of Groningen

Cyrano de Bergerac. 1619-1655. Philosophe ésotérique

Vledder, Willem Hendrik van

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1976

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Vledder, W. H. V. (1976). *Cyrano de Bergerac. 1619-1655. Philosophe ésotérique*. Holland Universiteits Pers BV, Amsterdam.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SAMENVATTING

L'Autre Monde, door Cyrano de Bergerac, bestaat uit twee delen, *Les états et empires de la Lune* en *Les états et empires du Soleil*. Zoals de titel van deze twee verhalen reeds min of meer suggereert, heeft de auteur voor zijn werk het kader gekozen van een reis- en avonturenroman, waar- door het mogelijk wordt dat hij zijn verteller tijdens diens omzwervingen over de maan en de zon de meest merkwaardige avonturen laat beleven. Hij komt in contact met vele wezens die hem afwisselend goed en slecht gezind zijn. Ze zijn zeer verschillend van aard: de verteller ontmoet sprekende bomen en dieren, dier-mensen, velerlei maan- en zonnewezens die soms blijken te beschikken over zeer opmerkelijke vermogens, en geesten die onverschillig welke gedaante kunnen aannemen. Maar naast al die hem onbekende figuren treft hij ook bekenden aan, niet alleen de papegaai die hij op aarde gehad heeft, maar ook de wijsgeren Campanella en Descartes.

Opmerkelijk is dat de verteller tijdens zijn reizen enkele belangrijke gidsen tegenkomt, die hem de weg wijzen in de voor hem vreemde werelden en die hem op alle mogelijke manieren helpen en onderrichten. Op de maan is dat de Demon van Socrates, op de zon als voornaamste Campanella.

Dit onderricht nu blijkt het voornaamste onderwerp van *L'Autre Monde* te zijn. Een studie van de structuur en inhoud van het boek toont aan dat dit werk in symbolische taal de weg aangeeft die diegene moet gaan die wil komen tot mystieke eenwording met het Absolute. De structuurstudie maakt duidelijk dat er sprake is van een golfbeweging die het de verteller mogelijk maakt steeds hoger op te stijgen in de geest, naarmate hij door onderricht en ervaring al datgene heeft geleerd dat nodig is voor deze geestelijke verheffing. De inhoud van het werk volgt deze structuur in die zin dat er aanvankelijk een betrekkelijk eenvoudig onder- richt wordt gegeven, o.a. over kosmologische theorieën, ter- wijl later meer geestelijke onderwerpen aan de orde komen. Opmerkelijk is dat het onderricht steeds eerst theoretisch

wordt gegeven, maar dat de daarbij verkregen kennis altijd in een later stadium in de praktijk moet worden ervaren.

De structuurstudie toont aan dat een derde verhaal, *L'histoire de l'Étincelle*, dat door de schrijver wel genoemd wordt, maar dat verloren is gegaan, ongetwijfeld een apotheose van het werk geweest is en een beschrijving gegeven moet hebben van het moment waarop de verteller komt tot een mystiek ervaren van de Hoogste Werkelijkheid.

De hiervoor geschetste combinatie van theoretische kennis en praktische ervaring inzake geestelijke werkelijkheden vormen de basis van wat wel wordt genoemd de geheime of esoterische leer. Deze was in de jaren waarin *L'Autre Monde* werd geschreven het meest opvallend naar voren gebracht door Alchemisten en Rozekruisers. Deze hebben op hun specifieke wijze geestelijke waarheden verkondigd die tijdloos zijn en die door de eeuwen heen op verschillende manieren steeds weer naar voren zijn gebracht. In deze esoterische traditie zijn involutie en evolutie, immanentie en transcendentie, eenheid en onvergankelijkheid van het leven vaste thema's.

Aangetoond kan worden dat *L'Autre Monde* zijn waarde ontleent aan en geplaatst kan worden in deze esoterische traditie, zodat men Cyrano de Bergerac met recht kan noemen een "philosophe ésotérique".

9110
1976